

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Krzyżanowice

Krzyżanowice 2024

Zamawiający:

Urząd Gminy Krzyżanowice
ul. Główna 5
47-450 Krzyżanowice

Wykonawca:

Westmor Consulting Urszula Wódkowska
Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek
Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów:

Kierownik Projektu: Karolina Drzewiecka
Konsultant: Joanna Kaszubska
Analityk: Zuzanna Ciska

Spis treści

1. Metodologia	4
2. Delimitacja obszaru zdegradowanego	8
2.1 Sfera społeczna	9
2.2 Sfera gospodarcza.....	18
2.3 Sfera środowiskowa	19
2.4 Sfera przestrzenno-funkcjonalna.....	20
2.5 Sfera techniczna	23
2.6 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego.....	25
2.7 Potencjał i bariery obszaru zdegradowanego.....	33
3. Obszar rewitalizacji	36
Załączniki	38
Spis tabel i rysunków.....	39

1. Metodologia

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz.U. 2024 poz. 278) „rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji”.

Stan kryzysowy występuje w przypadku koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz nefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym można wyznaczyć jako obszar zdegradowany. Następnie obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako

obszar rewitalizacji. Obszar ten nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.

Początkiem procesu rewitalizacji Gminy Krzyżanowice jest przeprowadzenie diagnozy w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Opracowując przedmiotową analizę, uwzględniono zalecenia zawarte w sporządzonym przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej dokumencie *Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027*, zgodnie z którymi diagnozę oparto na mierzalnych wskaźnikach opisujących przede wszystkim zjawiska i problemy społeczne na terenie gminy Krzyżanowice.

W celu przestrzennego zobrazowanie wyników analizy, gminę Krzyżanowice podzielono na jednostki, składające się z sołectw.

Rysunek 1. Podział gminy Krzyżanowice na jednostki

Źródło: Opracowanie własne

Każda jednostka odpowiada jednemu sołectwu wchodzącemu w skład gminy Krzyżanowice. W związku z tym, wyodrębniono następujące jednostki:

- Jednostka Bieńkowice (sołectwo Bieńkowice),
- Jednostka Bolesław (sołectwo Bolesław),
- Jednostka Chałupki (sołectwo Chałupki),
- Jednostka Krzyżanowice (sołectwo Krzyżanowice),
- Jednostka Nowa Wioska (sołectwo Nowa Wioska),
- Jednostka Owsiszczce (sołectwo Owsiszczce),
- Jednostka Roszków (sołectwo Roszków),
- Jednostka Rudyszwałd (sołectwo Rudyszwałd),
- Jednostka Tworków (sołectwo Tworków),
- Jednostka Zabełków (sołectwo Zabełków).

Dla wydzielonych jednostek pozyskano materiał statystycznych dostępny w zasobach Urzędu Gminy Krzyżanowice oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach, jak i specjalnie wygenerowane przez instytucje zewnętrzne, m.in.: Powiatowy Urząd Pracy w Raciborzu, Komisarzatem Policji w Krzyżanowicach.

Analizę występowania negatywnych zjawisk zachodzących na obszarze gminy Krzyżanowice przeprowadzono w pięciu strefach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Do każdej ze stref zakwalifikowano następujące wskaźniki wyznaczone z uzyskanych danych.

Tabela 1. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie

Obszar	Nazwa wskaźnika	Waga
Sfera społeczna		
Zaawansowanie procesu starzenia się ludności	Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na danym obszarze	3
Spadek liczby ludności	Wskaźnik liczby osób wymeldowanych na 100 mieszkańców na danym obszarze	3
Rynek pracy	Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym w ogólnej liczbie osób bezrobotnych na danym obszarze	3
Edukacja	Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym w ogólnej liczbie osób bezrobotnych na danym obszarze	1
Bezrobocie	Udział liczby osób bezrobotnych długotrwale w liczbie osób bezrobotnych ogółem na danym obszarze	3
Niepełnosprawność	Wskaźnik liczby osób z przesłanką o niepełnosprawności do korzystania z pomocy społecznej w ogólnej liczbie osób objętych pomocą społeczną na danym obszarze	3
Ubóstwo	Udział liczby osób z przesłanką o ubóstwie do korzystania z pomocy społecznej w ogólnej liczbie osób objętych pomocą społeczną na danym obszarze	1

Obszar	Nazwa wskaźnika	Waga
Zagrożenie przestępczością	Wskaźnik liczby przestępstw popełnionych na 100 mieszkańców na danym obszarze	3
Bezpieczeństwo na drogach	Wskaźnik liczby kolizji i wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	2
Bezpieczeństwo rodzin	Wskaźnik liczby Niebieskich Kart na 1 000 mieszkańców na danym obszarze	1
Sfera gospodarcza		
Niski stopień przedsiębiorczości	Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze	1
Sfera środowiskowa		
Przekroczenie standardów powietrza	Udział liczby źródeł ciepła wykorzystujących węgiel w ogólnej liczbie źródeł ciepła na danym obszarze	2
Sfera przestrzenno-funkcjonalna		
Niewystarczający stopień skanalizowania budynków mieszkalnych	Udział liczby budynków mieszkalnych korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków lub podłączonych do sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych	1
Niewystarczający stopień skanalizowania budynków znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy	Udział liczby budynków znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy korzystających z szamba w ogólnej liczbie budynków znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy	1
Niewystarczający stopień zwodociągowania budynków mieszkalnych	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych	1
Sfera techniczna		
Niewystarczający dostęp do obiektów dostosowanych dla osób z niepełnosprawnością	Udział liczby budynków użyteczności publicznej dostosowanych dla osób z niepełnosprawnością w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej	1

Źródło: Opracowanie własne

Uzyskane dane przeanalizowano pod kątem wskaźników ilościowych, porównując wartości średnie, charakterystyczne dla poszczególnych jednostek i zestawiając je z przeciętnymi wartościami dla Gminy Krzyżanowice – o występowaniu zjawiska kryzysowego decydowało czy wartość wskaźnika dla jednostki osadniczej jest gorsza od średniej wartości dla całej Gminy.

Do obszaru zdegradowanego zaliczono jednostki osadnicze spełniające jednocześnie następujące kryteria:

- na terenie jednostki identyfikuje się co najmniej 4 wskaźników w sferze społecznej, które wskazują na występowanie zjawiska kryzysowego (wartość gorsza niż średnia dla gminy Krzyżanowice),
- na terenie jednostki identyfikuje się co najmniej 1 wskaźnik z pozostałych sfer tj.: gospodarczej, środowiskowej, technicznej lub przestrzenno-funkcjonalnej, który wskazuje

na występowanie zjawiska kryzysowego (wartość gorsza niż średnia dla gminy Krzyżanowice).

W celu wyznaczenia obszaru rewitalizacji przeprowadzono standaryzację każdego wskaźnika ilościowego, według następującego wzoru, w zależności od charakteru badanego zjawiska:

$$z = \frac{x - \mu}{\sigma}$$

lub

$$z = - \frac{x - \mu}{\sigma}$$

gdzie:

x – nieustandaryzowana wartość wskaźnika dla danej,

μ – średnia wartość wskaźnika dla obszaru gminy,

σ – odchylenie standardowe.

Następnie dla każdej jednostki obliczono wskaźnik syntetyczny tj. średnią ważoną arytmetyczną ustandaryzowanych wskaźników ilościowych, którym przyporządkowano poszczególne wagi, wg następującego wzoru:

$$\bar{s} = \frac{\sum_{i=1}^n z_i t_i}{\sum_{i=1}^n t_i}$$

gdzie:

z – ustandaryzowana wartość wskaźnika dla jednostki,

t – waga wskaźnika,

n – liczba wskaźników.

Wskaźnik syntetyczny przyjmuje wartości dodatnie lub ujemne i pokazuje, o ile dany wynik jest odległy od średniej wartości dla całej gminy, która ma wartość 0. Wartości dodatnie wskazują, które jednostki odznaczają się wysokim natężeniem negatywnych zjawisk, natomiast wartości ujemne świadczą o stosunkowo dobrej sytuacji w danej jednostce. Ponadto im większa wartość wskaźnika tym jednostka charakteryzuje się większym natężeniem negatywnych zjawisk i analogicznie, im mniejsza wartość wskaźnika tym jednostka charakteryzuje się mniejszym natężeniem negatywnych zjawisk.

2. Delimitacja obszaru zdegradowanego

Dla poszczególnych jednostek posłużono się takimi samymi kryteriami (wybrano te same wskaźniki). W tabelach prezentujących wskaźniki w rozdziałach od 2.1. do 2.5. kolorem jasnopomarańczowym oznaczono te jednostki, dla których wartość wskaźnika jest gorsza od

średniej dla gminy Krzyżanowice (występowanie stanu kryzysowego), natomiast białym, dla których wartość wskaźnika jest wyższa od średniej dla gminy Krzyżanowice (dobra sytuacja).

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę ludności zamieszkującą poszczególne jednostki.

Tabela 2. Liczba ludności poszczególnych jednostek w 2022 roku

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba ludności [osoba]	% udziału ludności gminy
Gmina Krzyżanowice	10792	100,00%
Jednostka Bieńkowice	1150	10,66%
Jednostka Bolesław	468	4,34%
Jednostka Chałupki	1591	14,74%
Jednostka Krzyżanowice	1932	17,90%
Jednostka Nowa Wioska	321	2,97%
Jednostka Owsiszczce	733	6,79%
Jednostka Roszków	411	3,81%
Jednostka Rudyszwałd	718	6,65%
Jednostka Tworków	2613	24,21%
Jednostka Zabełków	855	7,92%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Krzyżanowice

Zgodnie z danymi zawartymi w powyższej tabeli, jednostką, która była zamieszkiwana przez największą liczbę ludności w 2022 roku była jednostka Tworków – zamieszkiwało ją 24,21% ogólnej liczby ludności gminy. Natomiast jednostką z najmniejszą liczbą ludności była jednostka Nowa Wioska, której populacja wynosiła 2,97% ogólnej liczby ludności gminy.

2.1 Sfera społeczna

W sferze społecznej wyodrębniono 10 wskaźników, które zostały zakwalifikowane do 10 obszarów problemowych. Ich wykaz został przedstawiony w poniższej tabeli.

Tabela 3. Wykaz wskaźników wykorzystanych do analizy strefy społecznej

Obszar	Nazwa wskaźnika
Starzenie się społeczeństwa	Udział liczby osób w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ogólnej liczbie ludności na danym obszarze
Spadek liczby ludności	Wskaźnik liczby osób wymeldowanych na 100 mieszkańców na danym obszarze
Rynek pracy	Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym w ogólnej liczbie osób bezrobotnych na danym obszarze
Edukacja	Udział liczby ludności osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym w ogólnej liczbie osób bezrobotnych na danym obszarze
Bezrobocie	Udział liczby osób bezrobotnych długotrwale w liczbie osób bezrobotnych ogółem na danym obszarze
Niepełnosprawność	Wskaźnik liczby osób z przesłanką o niepełnosprawności do korzystania z pomocy społecznej w ogólnej liczbie osób objętych pomocą społeczną na danym obszarze

Ubóstwo	Udział liczby osób z przesłanką o ubóstwie do korzystania z pomocy społecznej w ogólnej liczbie osób objętych pomocą społeczną na danym obszarze
Zagrożenie przestępczością	Wskaźnik liczby przestępstw popełnionych na 100 mieszkańców na danym obszarze
Bezpieczeństwo na drogach	Wskaźnik kolizji i wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze
Bezpieczeństwo rodzin	Wskaźnik liczby Niebieskich Kart na 1 000 mieszkańców na danym obszarze

Źródło: Opracowanie własne

Starzenie się społeczeństwa

W ramach demografii, analizie poddano problem zmian demograficznych, jakim jest starzenie się społeczeństwa, tj. proces polegający na wysokim udziale liczby osób w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ogólnej liczbie ludności na danym obszarze.

Największy udział liczby ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz 65 lat i więcej (mężczyźni) odnotowano w jednostce Rudyszwałd – 23,40% ogólnej liczby ludności, natomiast najmniejszy w jednostce Nowa Wioska – 17,76%. W sytuacji kryzysowej w tym zakresie znalazły się następujące jednostki: Bolesław, Chałupki, Krzyżanowice, Rudyszwałd i Tworków. W tabeli poniższej przedstawiono wartości tego wskaźnika dla wszystkich jednostek.

Tabela 4. Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym (kobiety 60 lat i więcej, mężczyźni 65 lat i więcej) w ogólnej liczbie ludności na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (kobiety 60 lat i więcej, mężczyźni 65 lat i więcej)	Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym (kobiety 60 lat i więcej, mężczyźni 65 lat i więcej) w ogólnej liczbie ludności na danym obszarze	
	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Gmina Krzyżanowice	10792	2339	21,67%	-----
Jednostka Bieńkowice	1150	234	20,35%	-2,6051
Jednostka Bolesław	468	102	21,79%	0,2386
Jednostka Chałupki	1591	348	21,87%	0,3922
Jednostka Krzyżanowice	1932	425	22,00%	0,6376
Jednostka Nowa Wioska	321	57	17,76%	-7,6965
Jednostka Owsiszczce	733	157	21,42%	-0,5004
Jednostka Roszków	411	83	20,19%	-2,9061
Jednostka Rudyszwałd	718	168	23,40%	3,3897
Jednostka Tworków	2613	593	22,69%	2,0060
Jednostka Zabełków	855	172	20,12%	-3,0588

Źródło: Opracowanie własne

Analiza powyższych wskaźników wyodrębniła problem starzenia się lokalnego społeczeństwa oraz problem zapewnienia w najbliższej przyszłości aktywnych na rynku pracy zasobów ludzkich. Utrzymujące się ogólnopolskie trendy związane ze spadkiem ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym, niekorzystnie wpłyną na obecną i przyszłą sytuację demograficzną gminy Krzyżanowice. Bez podjęcia odpowiednich działań profilaktycznych, zmiany zachodzące w strukturze wiekowej mieszkańców mogą pociągać za sobą problemy dotyczące sukcesywnego i silnego wzrostu liczebności osób starszych. Te z kolei mogą skutkować nasileniem się problemów społecznych, dotyczących osoby starsze oraz wzrost wydatków budżetowych w zakresie opieki społecznej.

Spadek liczby ludności

W związku z pogłębiającym się procesem migracji polegającym na dużej liczbie osób wymeldowujących się z danego obszaru, analizie poddano wskaźnik liczby osób wymeldowanych na 100 mieszkańców na terenie danej jednostki. W tym zakresie najmniej korzystną sytuację zaobserwowano w jednostce Nowa Wioska, gdzie wskaźnik ten przyjął wartość 5,61. Najmniej wymeldowanych osób na 100 mieszkańców na danym obszarze odnotowano w jednostce Bolesław. Oprócz jednostki Nowa Wioska, sytuację kryzysową zidentyfikowano także w jednostkach Chałupki i Tworków.

Tabela 5. Wskaźnik liczby osób wymeldowanych na 100 mieszkańców na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba wymeldowanych osób w danym roku	Wskaźnik liczby osób wymeldowanych na 100 mieszkańców na danym obszarze	
	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Gmina Krzyżanowice	10792	358	3,32	-----
Jednostka Bieńkowice	1150	32	2,78	-1,5451
Jednostka Bolesław	468	8	1,71	-4,6466
Jednostka Chałupki	1591	66	4,15	2,4017
Jednostka Krzyżanowice	1932	55	2,85	-1,3596
Jednostka Nowa Wioska	321	18	5,61	6,6184
Jednostka Owsiszczce	733	17	2,32	-2,8842
Jednostka Roszków	411	11	2,68	-1,8520
Jednostka Rudyszwałd	718	22	3,06	-0,7317
Jednostka Tworków	2613	102	3,90	1,6943
Jednostka Zabełków	855	27	3,16	-0,4606

Źródło: Opracowanie własne

Spadek liczby populacji może prowadzić do destabilizacji społeczności lokalnej, związanej z osłabieniem życia społecznego, zmniejszeniem aktywności społecznej oraz zanikiem

lokalnych tradycji i tożsamości kulturowej. Gmina Krzyżanowice może zapobiec dalszemu spadkowi liczby ludności poprzez inwestycje w infrastrukturę, promowanie przedsiębiorczości i tworzenie miejsc pracy, wsparcie dla mieszkańców poprzez programy mieszkaniowe i inicjatywy społeczne oraz rozwój lokalnej społeczności i kultury.

Edukacja

W zakresie edukacji przeanalizowano udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym w ogólnej liczbie osób bezrobotnych na danym obszarze. Jednostkami, które znalazły się w sytuacji kryzysowej w tym zakresie są: Bolesław, Chałupki, Owsiszczce, Roszków oraz Tworków. Wśród nich, najbardziej niekorzystną sytuację zaobserwowano w jednostce Roszków – 44,44% liczby osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym w ogólnej liczbie osób bezrobotnych na danym obszarze. Natomiast w najkorzystniejszej sytuacji znalazła się jednostka Bieńkowice, w której wskaźnik ten był równy 0,00%.

Tabela 6. Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym w ogólnej liczbie osób bezrobotnych na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba osób bezrobotnych	Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym	Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym w ogólnej liczbie osób bezrobotnych na danym obszarze	
	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Gmina Krzyżanowice	157	54	34,39%	-----
Jednostka Bieńkowice	4	0	0,00%	-2,5056
Jednostka Bolesław	7	3	42,86%	0,6165
Jednostka Chałupki	32	13	40,63%	0,4539
Jednostka Krzyżanowice	29	7	24,14%	-0,7472
Jednostka Nowa Wioska	6	2	33,33%	-0,0773
Jednostka Owsiszczce	13	5	38,46%	0,2963
Jednostka Roszków	9	4	44,44%	0,7321
Jednostka Rudyszwałd	8	2	25,00%	-0,6844
Jednostka Tworków	42	17	40,48%	0,4430
Jednostka Zabełków	7	1	14,29%	-1,4649

Źródło: Opracowanie własne

Osoby z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym mogą mieć problem ze znalezieniem pracy, stąd wysoki udział osób bezrobotnych z niskim wykształceniem może skutkować wzrostem ubóstwa, pogorszeniem stanu zdrowia psychicznego oraz wzrostem przestępczości. Aby poprawić sytuację, gmina Krzyżanowice powinna skoncentrować się na pomocy takim osobom w rozwoju umiejętności, które są potrzebne na lokalnym rynku pracy, co pomoże łatwiej znaleźć pracę osobom z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym.

Bezrobocie

W celu oceny stopnia bezrobocia na terenie poszczególnych jednostek analizie poddano wskaźnik, jakim jest udział liczby osób bezrobotnych długotrwale w liczbie osób bezrobotnych ogółem na danym obszarze. Wśród jednostek z sytuacją kryzysową w tym zakresie znalazły się: Bieńkowice, Bolesław, Nowa Wioska, Rudyszwałd i Tworków. Jednostkami, w których bezrobocie długotrwale miało największy udział są jednostki: Bieńkowice i Rudyszwałd. Udział liczby osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób bezrobotnych ogółem wyniósł 75,00%.

Tabela 7. Udział liczby osób bezrobotnych długotrwale w liczbie osób bezrobotnych ogółem na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba osób bezrobotnych	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Udział liczby osób bezrobotnych długotrwale w liczbie osób bezrobotnych ogółem na danym obszarze	
	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Gmina Krzyżanowice	157	90	57,32%	-----
Jednostka Bieńkowice	4	3	75,00%	3,7916
Jednostka Bolesław	7	5	71,43%	3,0254
Jednostka Chałupki	32	18	56,25%	-0,2306
Jednostka Krzyżanowice	29	15	51,72%	-1,2014
Jednostka Nowa Wioska	6	4	66,67%	2,0039
Jednostka Owsiszczce	13	7	53,85%	-0,7462
Jednostka Roszków	9	4	44,44%	-2,7630
Jednostka Rudyszwałd	8	6	75,00%	3,7916
Jednostka Tworków	42	26	61,90%	0,9825
Jednostka Zabełków	7	2	28,57%	-6,1680

Źródło: Opracowanie własne

Wysoki udział bezrobocia może prowadzić do wzrostu ubóstwa, spadku jakości życia oraz pogorszenia stanu zdrowia psychicznego mieszkańców. Dodatkowo, może to prowadzić do wzrostu przestępczości oraz destabilizacji społeczności lokalnej.

Aby zmniejszyć bezrobocie, gmina Krzyżanowice może podjąć szereg działań. Przede wszystkim istotne jest wspieranie przedsiębiorczości poprzez tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju firm lokalnych oraz atrakcyjnych inwestycji. Dodatkowo, warto inwestować w programy szkoleniowe i wsparcia zawodowego dla osób bezrobotnych, aby umożliwić im zdobycie nowych umiejętności i podniesienie kwalifikacji. Ponadto, gmina może angażować się w promowanie miejsc pracy poprzez współpracę z przedsiębiorstwami oraz organizacjami społecznymi, a także poprzez zachęty podatkowe dla firm zatrudniających lokalną siłę roboczą. Działania te mogą przyczynić się do zmniejszenia bezrobocia oraz poprawy sytuacji społecznej mieszkańców gminy Krzyżanowice.

Niepełnosprawność

W zakresie oceny niepełnosprawności na terenie poszczególnych jednostek określono wskaźnik liczby osób z przesłanką o niepełnosprawności do korzystania z pomocy społecznej w ogólnej liczbie osób objętych pomocą społeczną na danym obszarze. Jednostką z największym udziałem osób korzystających z pomocy społecznej z uwagi na niepełnosprawność jest jednostka Roszków, w której wskaźnik ten był równy 100,00%. Pozostałe jednostki z sytuacją kryzysową są: Bolesław, Krzyżanowice, Nowa Wioska, Owsiszczce, Roszków oraz Zabełków. W tabeli poniższej przedstawiono wartości dla każdej z jednostek.

Tabela 8. Udział liczby osób z przesłanką o niepełnosprawności do korzystania z pomocy społecznej w ogólnej liczbie osób objętych pomocą społeczną na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba osób objętych pomocą społeczną (ogółem)	Liczba osób, dla których przesłanką pomocy była niepełnosprawność	Udział liczby osób z przesłanką o niepełnosprawności do korzystania z pomocy społecznej w ogólnej liczbie osób objętych pomocą społeczną na danym obszarze	
	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Gmina Krzyżanowice	109	35	32,11%	----
Jednostka Bieńkowice	8	1	12,50%	-2,3374
Jednostka Bolesław	3	1	33,33%	0,1458
Jednostka Chałupki	27	8	29,63%	-0,2957
Jednostka Krzyżanowice	23	9	39,13%	0,8368
Jednostka Nowa Wioska	2	1	50,00%	2,1324
Jednostka Owsiszczce	7	5	71,43%	4,6865
Jednostka Roszków	2	2	100,00%	8,0920
Jednostka Rudyszwałd	8	2	25,00%	-0,8475
Jednostka Tworków	24	4	16,67%	-1,8407
Jednostka Zabełków	5	2	40,00%	0,9404

Źródło: Opracowanie własne

Gmina Krzyżanowice może podjąć kilka działań, by poprawić jakość życia osób niepełnosprawnych i zapobiec ich wykluczeniu społecznemu. Warto inwestować w dostępność infrastruktury publicznej, organizować programy wsparcia i rehabilitacji, promować aktywność społeczną oraz wspierać dostęp do miejsc pracy dostosowanych do możliwości osób niepełnosprawnych. Poprzez te działania gmina może stworzyć bardziej dostępne środowisko dla osób z niepełnosprawnościami.

Ubóstwo

Dla obszaru ubóstwa wyznaczono wskaźnik, jakim jest udział liczby osób z przesłanką o ubóstwie do korzystania z pomocy społecznej w ogólnej liczbie osób objętych pomocą

społeczną na danym obszarze. Wśród jednostek, które z tego powodu zostały zakwalifikowano jako obszary z sytuacją kryzysową znalazły się: Krzyżanowice, Owsiszcze i Tworków. Najgorzej wypadła jednostka Krzyżanowice, w której wskazany wskaźnik osiągnął wartość 30,43%.

Tabela 9. Udział liczby osób z przesłanką o ubóstwie do korzystania z pomocy społecznej w ogólnej liczbie osób objętych pomocą społeczną na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba osób objętych pomocą społeczną (ogółem)	Liczba osób, dla których przesłanką pomocy było ubóstwo	Udział liczby osób z przesłanką o ubóstwie do korzystania z pomocy społecznej w ogólnej liczbie osób objętych pomocą społeczną na danym obszarze	
	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Gmina Krzyżanowice	109	20	18,35%	-----
Jednostka Bieńkowice	8	0	0,00%	-1,4961
Jednostka Bolesław	3	0	0,00%	-1,4961
Jednostka Chałupki	27	4	14,81%	-0,2881
Jednostka Krzyżanowice	23	7	30,43%	0,9855
Jednostka Nowa Wioska	2	0	0,00%	-1,4961
Jednostka Owsiszcze	7	2	28,57%	0,8336
Jednostka Roszków	2	0	0,00%	-1,4961
Jednostka Rudyszwałd	8	1	12,50%	-0,4769
Jednostka Tworków	24	6	25,00%	0,5423
Jednostka Zabelków	5	0	0,00%	-1,4961

Źródło: Opracowanie własne

Wysoki udział ubóstwa może prowadzić do wzrostu napięć społecznych, pogorszenia zdrowia psychicznego i fizycznego mieszkańców, oraz ograniczenia dostępu do edukacji i opieki zdrowotnej. Osoby dotknięte ubóstwem mogą także doświadczać wykluczenia społecznego oraz braku perspektyw na poprawę swojej sytuacji życiowej. Gmina Krzyżanowice może zmniejszyć ubóstwo poprzez stworzenie programów wsparcia dla osób w trudnej sytuacji finansowej oraz inwestowanie w rozwój lokalnej infrastruktury edukacyjnej i zdrowotnej. Dodatkowo, promowanie aktywności zawodowej poprzez tworzenie miejsc pracy może przyczynić się do poprawy sytuacji materialnej mieszkańców.

Zagrożenie przestępczością

W celu oceny stopnia zagrożenia przestępczością na terenie jednostek wykorzystano wskaźnik liczby przestępstw popełnionych na 100 mieszkańców na danym obszarze. W tym zakresie, wartości gorsze od wartości średniej dla gminy określono dla jednostki Krzyżanowice – 2,39 i jednostki Rudyszwałd – 1,25. Szczegółowe dane prezentuje tabela poniżej.

Tabela 10. Wskaźnik liczby przestępstw popełnionych na 100 mieszkańców na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba mieszkańców	Liczba przestępstw	Wskaźnik liczby przestępstw popełnionych na 100 mieszkańców na danym obszarze	
	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Gmina Krzyżanowice	10792	103	0,95	-----
Jednostka Bieńkowice	1150	4	0,35	-3,0482
Jednostka Bolesław	468	2	0,43	-2,6486
Jednostka Chałupki	1591	38	2,39	7,2062
Jednostka Krzyżanowice	1932	17	0,88	-0,3743
Jednostka Nowa Wioska	321	3	0,93	-0,0997
Jednostka Owsiszcze	733	3	0,41	-2,7394
Jednostka Roszków	411	1	0,24	-3,5734
Jednostka Rudyszwałd	718	9	1,25	1,5029
Jednostka Tworków	2613	18	0,69	-1,3344
Jednostka Zabełków	855	8	0,94	-0,0942

Źródło: Opracowanie własne

Występowanie zjawiska przestępczości może prowadzić do wzrostu poczucia niebezpieczeństwa, obniżenia jakości życia oraz zwiększenia napięć społecznych. Ponadto, może wpłynąć na ograniczenie aktywności społecznej i ekonomicznej, prowadząc do marginalizacji niektórych grup społecznych oraz destabilizacji lokalnej społeczności. Gmina Krzyżanowice może zmniejszyć przestępczość poprzez zwiększenie obecności policji na terenie gminy oraz współpracę z lokalnymi organizacjami społecznymi w celu monitorowania i reagowania na sytuacje związane z przestępczością. Dodatkowo, inwestowanie w zapobieganie przestępczości poprzez edukację społeczności lokalnej na temat przyczyn i skutków przestępczości oraz promowanie wartości takich jak szacunek, tolerancja i współpraca może przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa i jakości życia mieszkańców.

Bezpieczeństwo na drogach

Do analizy sytuacji w zakresie bezpieczeństwa na drogach wykorzystano wskaźnik liczby kolizji i wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze. Jednostkami, w których zaobserwowano sytuację kryzysową, są: Bieńkowice, Chałupki oraz Zabełków. Wśród nich najgorzej wypada jednostka Chałupki, w której wartość wskaźnika jest równa 1,95.

Tabela 11. Wskaźnik liczby kolizji i wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba mieszkańców	Liczba wypadków drogowych	Liczba kolizji drogowych	Wskaźnik liczby kolizji i wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	
	2022	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Gmina Krzyżanowice	10792	4	98	0,95	-----
Jednostka Bieńkowice	1150	0	12	1,04	0,3375
Jednostka Bolesław	468	0	0	0,00	-3,2441
Jednostka Chałupki	1591	1	30	1,95	3,4438
Jednostka Krzyżanowice	1932	1	13	0,72	-0,7569
Jednostka Nowa Wioska	321	0	0	0,00	-3,2441
Jednostka Owsiszczce	733	1	3	0,55	-1,3710
Jednostka Roszków	411	0	3	0,73	-0,7387
Jednostka Rudyszwałd	718	0	3	0,42	-1,8100
Jednostka Tworków	2613	0	22	0,84	-0,3542
Jednostka Zabelków	855	1	12	1,52	1,9747

Źródło: Opracowanie własne

Kolizje i wypadki drogowe na terenie gminy Krzyżanowice mogą prowadzić do zwiększenia zagrożenia dla mieszkańców oraz spadku zaufania do bezpieczeństwa na drogach. Konsekwencje obejmują wzrost liczby ofiar oraz urazów, a także obniżenie jakości życia społeczności lokalnej. Aby zwiększyć bezpieczeństwo na drogach, gmina Krzyżanowice może podjąć szereg działań. Warto zainwestować w poprawę infrastruktury drogowej, takiej jak remonty dróg, budowa chodników i ścieżek rowerowych, oraz lepsze oznakowanie i sygnalizację. Ponadto, istotne jest zwiększenie kontroli drogowej przez policję oraz edukacja kierowców i pieszych na temat bezpiecznego zachowania się na drodze.

Bezpieczeństwo rodzin

Dla oceny obszaru, jakim jest bezpieczeństwo rodzin, wykorzystano wskaźnik liczby Niebieskich Kart na 1 000 mieszkańców na danym obszarze. Jednostką o największej wartości tego wskaźnika, a jednocześnie o najgorszej sytuacji w tym zakresie jest Nowa Wioska. Natomiast najlepiej wypadła jednostka Bolesław, na której nie zarejestrowano żadnej Niebieskiej Karty. W niekorzystnej sytuacji w zakresie bezpieczeństwa rodzin poza jednostką Nowa Wioska znalazły się Roszków i Tworków.

Tabela 12. Wskaźnik liczby Niebieskich Kart na 1 000 mieszkańców na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba mieszkańców	Liczba Niebieskich Kart	Wskaźnik liczby Niebieskich Kart na 1 000 mieszkańców na danym obszarze	
	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Gmina Krzyżanowice	10792	16	1,48	-----
Jednostka Bieńkowice	1150	1	0,87	-0,3819
Jednostka Bolesław	468	0	0,00	-0,9235
Jednostka Chałupki	1591	2	1,26	-0,1405
Jednostka Krzyżanowice	1932	2	1,04	-0,2787
Jednostka Nowa Wioska	321	2	6,23	2,9576
Jednostka Owsiszczce	733	1	1,36	-0,0737
Jednostka Roszków	411	1	2,43	0,5921
Jednostka Rudyszwałd	718	1	1,39	-0,0560
Jednostka Tworków	2613	5	1,91	0,2684
Jednostka Zabelków	855	1	1,17	-0,1950

Źródło: Opracowanie własne

Wysoki udział niebieskich kart na terenie jednostki może powodować wzrost niepokoju w społeczności oraz obniżenie zaufania do lokalnych instytucji odpowiedzialnych za utrzymanie porządku publicznego. Aby zwiększyć bezpieczeństwo rodzin i poprawić relacje rodzinne, gmina Krzyżanowice może podjąć działania takie jak organizowanie programów wsparcia dla rodzin, oferowanie zajęć edukacyjnych i kulturalnych dla dzieci i dorosłych, a także wspieranie inicjatyw społecznościowych promujących integrację rodzin i budowanie więzi społecznych.

2.2 Sfera gospodarcza

W sferze gospodarczej wyodrębniono 1 wskaźnik, który został zakwalifikowany do 1 obszaru problemowego.

Tabela 13. Wskaźnik wykorzystany do analizy strefy gospodarczej na danym obszarze

Obszar	Nazwa wskaźnika
Niski stopień przedsiębiorczości	Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze

Źródło: Opracowanie własne

Niski stopień przedsiębiorczości

W zakresie stopnia przedsiębiorczości, do analizy wykorzystano wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze. Najgorzej wypadła jednostka Rudyszwałd, w której wskaźnik ten osiągnął wartość 3,62. W sytuacji kryzysowej znalazły się także jednostki: Bolesław, Chałupki, Nowa Wioska, Owsiszczce, Rudyszwałd oraz Tworków. Szczegółowe dane znajdują się w poniższej tabeli.

Tabela 14. Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba mieszkańców	Liczba podmiotów gospodarczych	Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze	
	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Gmina Krzyżanowice	10792	591	5,48	-----
Jednostka Bieńkowice	1150	68	5,91	-0,3908
Jednostka Bolesław	468	21	4,49	0,8850
Jednostka Chałupki	1591	77	4,84	0,5696
Jednostka Krzyżanowice	1932	119	6,16	-0,6112
Jednostka Nowa Wioska	321	15	4,67	0,7188
Jednostka Owsiszczce	733	40	5,46	0,0172
Jednostka Roszków	411	24	5,84	-0,3249
Jednostka Rudyszwałd	718	26	3,62	1,6598
Jednostka Tworków	2613	133	5,09	0,3457
Jednostka Zabelków	855	68	7,95	-2,2162

Źródło: Opracowanie własne

Niski stopień przedsiębiorczości w gminie Krzyżanowice może prowadzić do ograniczenia aktywności gospodarczej oraz wzrostu bezrobocia. Gmina może zwiększyć liczbę podmiotów gospodarczych poprzez ułatwienia w zakładaniu firm, obniżenie obciążeń podatkowych dla przedsiębiorców oraz udzielanie wsparcia finansowego, takiego jak dotacje i kredyty preferencyjne. Dodatkowo, promowanie lokalnych inicjatyw gospodarczych i wspieranie przedsiębiorców poprzez działania marketingowe i promocyjne może przyczynić się do pobudzenia rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy.

2.3 Sfera środowiskowa

W sferze środowiskowej wyodrębniono 1 wskaźnik, który został zakwalifikowany do 1 obszaru problemowego.

Tabela 15. Wskaźnik wykorzystany do analizy strefy środowiskowej

Obszar	Nazwa wskaźnika
Przekroczenie standardów powietrza	Udział liczby źródeł ciepła wykorzystujących węgiel w ogólnej liczbie źródeł ciepła na danym obszarze

Źródło: Opracowanie własne

Przekroczenie standardów powietrza

Do określenia przekroczenia standardów powietrza obliczono udział liczby źródeł ciepła wykorzystujących węgiel w ogólnej liczbie źródeł ciepła na danym obszarze. O sytuacji kryzysowej w tym zakresie świadczy wartość wskaźnika wyższa od średniej wartości dla gminy. Takie zaś odnotowano dla jednostek: Bolesław, Nowa Wioska, Roszków, Rudyszwałd,

Tworków i Zabelków. Wśród nich, najgorzej wypadła jednostka Bolesław, w której udział liczby źródeł ciepła wykorzystujących węgiel w ogólnej liczbie źródeł ciepła jest równy 38,74%.

Tabela 16. Udział liczby źródeł ciepła wykorzystujących węgiel w ogólnej liczbie źródeł ciepła na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba źródeł ciepła ogółem	Liczba źródeł ciepła wykorzystujących węgiel	Udział liczby źródeł ciepła wykorzystujących węgiel w ogólnej liczbie źródeł ciepła na danym obszarze	
	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Gmina Krzyżanowice	4758	1497	31,46%	-----
Jednostka Bieńkowice	556	146	26,26%	-1,5887
Jednostka Bolesław	191	74	38,74%	2,2227
Jednostka Chałupki	595	182	30,59%	-0,2670
Jednostka Krzyżanowice	817	256	31,33%	-0,0393
Jednostka Nowa Wioska	132	49	37,12%	1,7275
Jednostka Owsiszczce	324	101	31,17%	-0,0885
Jednostka Roszków	218	72	33,03%	0,4777
Jednostka Rudyszwałd	323	103	31,89%	0,1300
Jednostka Tworków	1183	381	32,21%	0,2270
Jednostka Zabelków	419	133	31,74%	0,0853

Źródło: Opracowanie własne

Wysoki udział liczby źródeł ciepła wykorzystujących węgiel na terenie gminy Krzyżanowice może prowadzić do zanieczyszczenia powietrza, emisji szkodliwych substancji oraz negatywnego wpływu na środowisko naturalne, w tym na jakość powietrza i zdrowie mieszkańców. Gmina Krzyżanowice może ograniczyć liczbę źródeł ciepła wykorzystujących węgiel poprzez promowanie bardziej ekologicznych źródeł energii, jak ogrzewanie gazowe czy odnawialne, oraz zachęcanie do modernizacji istniejących systemów ogrzewania poprzez programy dotacyjne i edukację ekologiczną.

2.4 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej wyodrębniono 3 wskaźniki, które zostały zakwalifikowane do 3 obszarów problemowych.

Tabela 17. Wykaz wskaźników wykorzystanych do analizy strefy przestrzenno-funkcjonalnej

Obszar	Nazwa wskaźnika
Niewystarczający stopień skanalizowania budynków mieszkalnych	Udział liczby budynków mieszkalnych korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków lub podłączonych do sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych
Niewystarczający stopień skanalizowania budynków znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy	Udział liczby budynków znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy korzystających z szamba w ogólnej liczbie budynków znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy

Obszar	Nazwa wskaźnika
Niewystarczający stopień zwodociągowania budynków mieszkalnych	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych

Źródło: Opracowanie własne

Niewystarczający stopień skanalizowania budynków mieszkalnych

Obszar, jakim jest niewystarczający stopień skanalizowania budynków mieszkalnych, został oceniony na podstawie udziału liczby budynków mieszkalnych korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków lub podłączonych do sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych. Zaledwie trzy jednostki: Krzyżanowice, Rudyszwałd i Tworków wyróżniały się sytuacją pozytywną we wskazanym zakresie. Pozostałe jednostki osiągnęły wartość gorszą niż średnia dla gminy. Szczegółowe dane zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 18. Udział liczby budynków mieszkalnych korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków lub podłączonych do sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba budynków mieszkalnych ogółem	Liczba budynków mieszkalnych korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków	Udział liczby budynków mieszkalnych korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków lub podłączonych do sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych	
	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Gmina Krzyżanowice	2965	12	0,40%	-----
Jednostka Bieńkowice	351	0	0,00%	0,6501
Jednostka Bolesław	125	0	0,00%	0,6501
Jednostka Chałupki	411	0	0,00%	0,6501
Jednostka Krzyżanowice	489	5	1,02%	-0,9924
Jednostka Nowa Wioska	77	0	0,00%	0,6501
Jednostka Owsiszcze	198	0	0,00%	0,6501
Jednostka Roszków	122	0	0,00%	0,6501
Jednostka Rudyszwałd	205	4	1,95%	-2,4842
Jednostka Tworków	738	3	0,41%	-0,0029
Jednostka Zabełków	249	0	0,00%	0,6501

Źródło: Opracowanie własne

Niewystarczający stopień skanalizowania budynków mieszkalnych na terenie gminy Krzyżanowice może prowadzić do zanieczyszczenia środowiska naturalnego, wzrostu ryzyka chorób zakaźnych oraz obniżenia atrakcyjności terenów mieszkaniowych. Gmina Krzyżanowice może zwiększyć liczbę przydomowych oczyszczalni ścieków poprzez zachęty finansowe dla mieszkańców oraz edukację na temat korzyści z posiadania takich urządzeń. Współpraca z lokalnymi firmami może ułatwić mieszkańcom dostęp do odpowiednich rozwiązań.

Niewystarczający stopień skanalizowania budynków znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy

W tym zakresie wyliczono udział liczby budynków znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy korzystających z szamba w ogólnej liczbie budynków znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy. Do sytuacji kryzysowej w tym zakresie zaliczono następujące jednostki: Chałupki, Owsiszczce, Roszków, Rudyszwałd oraz Tworków. W tych jednostkach 100,00% budynków znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy było podłączonych do szamba. W sytuacji pozytywnej na tym obszarze znalazła się jedynie jednostka Krzyżanowice. Na terenie pozostałych jednostek nie ma budynków należących do mieszkaniowego zasobu gminy, w związku z czym wskaźnik nie został dla nich wyliczony.

Tabela 19. Udział liczby budynków znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy korzystających z szamba w ogólnej liczbie budynków znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba budynków znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy	Liczba budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy korzystających z szamba	Udział liczby budynków znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy korzystających z szamba w ogólnej liczbie budynków znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy	
	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Gmina Krzyżanowice	11	10	90,91%	-----
Jednostka Bieńkowice	0	0	-	0,0000
Jednostka Bolesław	0	0	-	0,0000
Jednostka Chałupki	2	2	100,00%	0,7318
Jednostka Krzyżanowice	3	2	66,67%	-1,9515
Jednostka Nowa Wioska	0	0	-	0,0000
Jednostka Owsiszczce	1	1	100,00%	0,7318
Jednostka Roszków	1	1	100,00%	0,7318
Jednostka Rudyszwałd	3	3	100,00%	0,7318
Jednostka Tworków	1	1	100,00%	0,7318
Jednostka Zabełków	0	0	-	0,0000

Źródło: Opracowanie własne

Niewystarczający stopień skanalizowania budynków w zasobie mieszkaniowym gminy Krzyżanowice może prowadzić do zanieczyszczenia środowiska, zagrożenia dla zdrowia publicznego oraz ograniczenia możliwości rozwoju infrastruktury. Aby zmniejszyć wykorzystanie szamb, gmina Krzyżanowice może przyspieszyć budowę nowej infrastruktury kanalizacyjnej, zachęcać do podłączenia budynków do istniejącej sieci kanalizacyjnej poprzez zachęty finansowe oraz promować inwestycje w nowoczesne technologie oczyszczania ścieków, takie jak przydomowe oczyszczalnie, poprzez programy dotacyjne lub preferencyjne kredyty.

Niewystarczający stopień zwodociągowania budynków mieszkalnych

Do oceny stopnia zwodociągowania budynków mieszkalnych wykorzystano wskaźnik, jakim jest udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w ogólnej liczbie mieszkańców. W przypadku tego wskaźnika, im jednostka uzyskała mniejszą wartość, tym znalazła się w gorszej sytuacji. Najgorzej w tym zakresie zidentyfikowano jednostkę Bolesław, w której udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej wyniósł 68,80%. Oprócz tej jednostki, w sytuacji kryzysowej znalazły się także Chałupki, Krzyżanowice i Nowa Wioska. W pełni zwodociągowanymi jednostkami są Bieńkowice i Roszków.

Tabela 20. Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba budynków mieszkalnych	Liczba budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych	
	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Gmina Krzyżanowice	2965	2719	91,70%	-----
Jednostka Bieńkowice	401	368	91,77%	-0,0323
Jednostka Bolesław	95	86	90,53%	0,5646
Jednostka Chałupki	371	334	90,03%	0,8042
Jednostka Krzyżanowice	414	378	91,30%	0,1914
Jednostka Nowa Wioska	77	66	85,71%	2,8732
Jednostka Owsiszczce	213	197	92,49%	-0,3766
Jednostka Roszków	132	123	93,18%	-0,7094
Jednostka Rudyszwałd	215	199	92,56%	-0,4102
Jednostka Tworków	798	737	92,36%	-0,3131
Jednostka Zabełków	249	231	92,77%	-0,5123

Źródło: Opracowanie własne

Niewystarczający stopień zwodociągowania budynków mieszkalnych na terenie wskazanych jednostek może prowadzić do ograniczeń w dostępie do czystej wody pitnej, ryzyka wystąpienia chorób związanych z brakiem higieny oraz utrudnienia w codziennym funkcjonowaniu mieszkańców. Aby zwiększyć liczbę budynków podłączonych do sieci wodociągowej, gmina Krzyżanowice może przyspieszyć budowę nowej infrastruktury, oferować zachęty finansowe dla właścicieli nieruchomości, edukować mieszkańców na temat korzyści płynących z dostępu do czystej wody oraz wspierać inwestycje w nowoczesne technologie dostarczania wody.

2.5 Sfera techniczna

W sferze technicznej wyodrębniono 1 wskaźnik, który został zakwalifikowany do 1 obszaru problemowego.

Tabela 21. Wskaźnik wykorzystany do analizy strefy technicznej

Obszar	Nazwa wskaźnika
Niewystarczający dostęp do obiektów dostosowanych dla osób z niepełnosprawnością	Udział liczby budynków użyteczności publicznej dostosowanych dla osób z niepełnosprawnościami w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej

Źródło: Opracowanie własne

Niewystarczający dostęp do obiektów dostosowanych dla osób z niepełnosprawnością

W zakresie stopnia dostępności obiektów dostosowanych dla osób z niepełnosprawnością, do analizy wykorzystano wskaźnik, jakim jest udział budynków użyteczności publicznej dostosowanych dla osób z niepełnosprawnościami w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej. W tym zakresie najgorzej wypadła Zabełków, w której udział takich budynków wyniósł 25,00%. W gorszej sytuacji od średniej gminy znalazły się także jednostki: Bieńkowice, Bolesław, Owsiszcze oraz Roszków, w których wartość wskaźnika osiągnęła 33,33%. Szczegółowe dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 22. Udział liczby budynków użyteczności publicznej dostosowanych dla osób z niepełnosprawnością w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba gminnych budynków użyteczności publicznej	Liczba gminnych budynków użyteczności publicznej z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnością	Udział liczby budynków użyteczności publicznej dostosowanych dla osób z niepełnosprawnością w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej	
	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Gmina Krzyżanowice	41	23	56,10%	-----
Jednostka Bieńkowice	3	1	33,33%	0,9307
Jednostka Bolesław	3	1	33,33%	0,9307
Jednostka Chałupki	5	4	80,00%	-0,9773
Jednostka Krzyżanowice	8	5	62,50%	-0,2618
Jednostka Nowa Wioska	2	1	50,00%	0,2493
Jednostka Owsiszcze	3	1	33,33%	0,9307
Jednostka Roszków	3	1	33,33%	0,9307
Jednostka Rudyszwałd	1	1	100,00%	-1,7950
Jednostka Tworków	9	7	77,78%	-0,8864
Jednostka Zabełków	4	1	25,00%	1,2714

Źródło: Opracowanie własne

Niewystarczający dostęp do obiektów dostosowanych dla osób niepełnosprawnych na terenie gminy Krzyżanowice może prowadzić do ograniczenia mobilności oraz utrudnienia codziennego funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami. Konsekwencje obejmują wykluczenie społeczne oraz brak równych szans w życiu społecznym i zawodowym dla tych

osób. Gmina Krzyżanowice może zwiększyć liczbę budynków dostosowanych dla osób niepełnosprawnych, wprowadzając przepisy budowlane nakładające obowiązek adaptacji istniejących obiektów oraz oferując zachęty finansowe dla właścicieli budynków dokonujących adaptacji.

2.6 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

W poniższej tabeli przedstawiono łączny wykaz jednostek wraz ze wskaźnikami. Zgodnie z przytoczoną wcześniej metodologią do obszaru zdegradowanego zaliczono jednostki spełniające wyznaczone kryteria.

Jednostki, w których zdiagnozowano stan kryzysowy, czyli wartość wyliczonego wskaźnika była gorsza niż średnia dla gminy Krzyżanowice, oznaczono kolorem jasnopomarańczowym. Kolorem białym oznaczono natomiast jednostki, dla których wyliczona wartość wskaźnika kształtowała się korzystnie na tle średniej dla gminy.

Tabela 23. Zbiorcze zestawienie jednostek i występowanie w nich stanu kryzysowego

Strefa	Społeczna				
Obszar	Starzenie się społeczeństwa	Spadek liczby ludności	Rynek pracy	Edukacja	Bezrobocie
Wskaźnik	Udział liczby osób wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ogólnej liczbie ludności na danym obszarze	Wskaźnik liczby osób wymeldowanych na 100 mieszkańców na danym obszarze	Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym w ogólnej liczbie osób bezrobotnych na danym obszarze	Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym w ogólnej liczbie osób bezrobotnych na danym obszarze	Udział liczby osób bezrobotnych długotrwale w liczbie osób bezrobotnych ogółem na danym obszarze
Średnia dla gminy	21,67%	3,32	28,03%	34,39%	57,32%
Bieńkowice	20,35%	2,78	0,00%	0,00%	75,00%
Bolesław	21,79%	1,71	14,29%	42,86%	71,43%
Chałupki	21,87%	4,15	34,38%	40,63%	56,25%
Krzyżanowice	22,00%	2,85	31,03%	24,14%	51,72%
Nowa Wioska	17,76%	5,61	16,67%	33,33%	66,67%
Owsiszcze	21,42%	2,32	23,08%	38,46%	53,85%
Roszków	20,19%	2,68	11,11%	44,44%	44,44%
Rudyszwałd	23,40%	3,06	37,50%	25,00%	75,00%
Tworków	22,69%	3,90	33,33%	40,48%	61,90%
Zabelków	20,12%	3,16	14,29%	14,29%	28,57%

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Krzyżanowice

Strefa	Społeczna				
Obszar	Niepełnosprawność	Ubóstwo	Zagrożenie przestępczością	Bezpieczeństwo na drogach	Bezpieczeństwo rodzin
Wskaźnik	Wskaźnik liczby osób z przesłanką o niepełnosprawności do korzystania z pomocy społecznej w ogólnej liczbie osób objętych pomocą społeczną na danym obszarze	Udział liczby osób z przesłanką o ubóstwie do korzystania z pomocy społecznej w ogólnej liczbie osób objętych pomocą społeczną na danym obszarze	Wskaźnik liczby przestępstw popełnionych na 100 mieszkańców na danym obszarze	Wskaźnik liczby kolizji i wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	Wskaźnik liczby Niebieskich Kart na 1 000 mieszkańców na danym obszarze
Średnia dla gminy	32,11%	18,35%	0,95	0,95	1,48
Bieńkowice	12,50%	0,00%	0,35	1,04	0,87
Bolesław	33,33%	0,00%	0,43	0,00	0,00
Chałupki	29,63%	14,81%	2,39	1,95	1,26
Krzyżanowice	39,13%	30,43%	0,88	0,72	1,04
Nowa Wioska	50,00%	0,00%	0,93	0,00	6,23
Owsiszcze	71,43%	28,57%	0,41	0,55	1,36
Roszków	100,00%	0,00%	0,24	0,73	2,43
Rudyszwałd	25,00%	12,50%	1,25	0,42	1,39
Tworków	16,67%	25,00%	0,69	0,84	1,91
Zabelków	40,00%	0,00%	0,94	1,52	1,17

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Krzyżanowice

Strefa	Gospodarcza	Środowiskowa	Przestrzenno-funkcjonalna			Techniczna
Obszar	Niski stopień przedsiębiorczości	Przekroczenie standardów powietrza	Niewystarczający stopień skanalizowania budynków mieszkalnych	Niewystarczający stopień skanalizowania budynków znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy	Niewystarczający stopień zwodociągowania budynków mieszkalnych	Niewystarczający dostęp do obiektów dostosowanych dla osób z niepełnosprawnością
Wskaźnik	Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze	Udział liczby źródeł ciepła wykorzystujących węgiel w ogólnej liczbie źródeł ciepła na danym obszarze	Udział liczby budynków mieszkalnych korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków lub podłączonych do sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych	Udział liczby budynków znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy korzystających z szamba w ogólnej liczbie budynków znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych	Udział liczby budynków użyteczności publicznej dostosowanych dla osób z niepełnosprawnością w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej
Średnia dla gminy	5,48	31,46%	0,40%	90,91%	91,70%	56,10%
Bieńkowice	5,91	26,26%	0,00%	-	91,77%	33,33%
Bolesław	4,49	38,74%	0,00%	-	90,53%	33,33%
Chałupki	4,84	30,59%	0,00%	100,00%	90,03%	80,00%
Krzyżanowice	6,16	31,33%	1,21%	66,67%	91,30%	62,50%
Nowa Wioska	4,67	37,12%	0,00%	-	85,71%	50,00%
Owsiszcze	5,46	31,17%	0,00%	100,00%	92,49%	33,33%
Roszków	5,84	33,03%	0,00%	100,00%	93,18%	33,33%
Rudyszwałd	3,62	31,89%	1,86%	100,00%	92,56%	100,00%
Tworków	5,09	32,21%	0,38%	100,00%	92,36%	77,78%
Zabełków	7,95	31,74%	0,00%	-	92,77%	25,00%

Źródło: Opracowanie własne

W poniższej tabeli przedstawiono wartości wskaźników syntetycznych osiągnięte przez poszczególne jednostki w poszczególnych obszarach i wskaźnikach.

Tabela 24. Zbiorcze zestawienie wartości wskaźników syntetycznych osiągniętych przez poszczególne jednostki

Strefa	Społeczna				
Obszar	Starzenie się społeczeństwa	Spadek liczby ludności	Rynek pracy	Edukacja	Bezrobocie
Wskaźnik	Udział liczby osób wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ogólnej liczbie ludności na danym obszarze	Wskaźnik liczby osób wymeldowanych na 100 mieszkańców na danym obszarze	Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym w ogólnej liczbie osób bezrobotnych na danym obszarze	Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym w ogólnej liczbie osób bezrobotnych na danym obszarze	Udział liczby osób bezrobotnych długotrwale w liczbie osób bezrobotnych ogółem na danym obszarze
Bieńkowice	-2,6051	-1,5451	-7,2287	-2,5056	3,7916
Bolesław	0,2386	-4,6466	-3,5440	0,6165	3,0254
Chałupki	0,3922	2,4017	1,6378	0,4539	-0,2306
Krzyżanowice	0,6376	-1,3596	0,7761	-0,7472	-1,2014
Nowa Wioska	-7,6965	6,6184	-2,9298	-0,0773	2,0039
Owsiszcze	-0,5004	-2,8842	-1,2764	0,2963	-0,7462
Roszków	-2,9061	-1,8520	-4,3628	0,7321	-2,7630
Rudyszwałd	3,3897	-0,7317	2,4438	-0,6844	3,7916
Tworków	2,0060	1,6943	1,3691	0,4430	0,9825
Zabelków	-3,0588	-0,4606	-3,5440	-1,4649	-6,1680

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Krzyżanowice

Strefa	Społeczna				
Obszar	Niepełnosprawność	Ubóstwo	Zagrożenie przestępczością	Bezpieczeństwo na drogach	Bezpieczeństwo rodzin
Wskaźnik	Wskaźnik liczby osób z przesłanką o niepełnosprawności do korzystania z pomocy społecznej w ogólnej liczbie osób objętych pomocą społeczną na danym obszarze	Udział liczby osób z przesłanką o ubóstwie do korzystania z pomocy społecznej w ogólnej liczbie osób objętych pomocą społeczną na danym obszarze	Wskaźnik liczby przestępstw popełnionych na 100 mieszkańców na danym obszarze	Wskaźnik liczby kolizji i wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	Wskaźnik liczby Niebieskich Kart na 1 000 mieszkańców na danym obszarze
Bieńkowice	-2,3374	-1,4961	-3,0482	0,3375	-0,3819
Bolesław	0,1458	-1,4961	-2,6486	-3,2441	-0,9235
Chałupki	-0,2957	-0,2881	7,2062	3,4438	-0,1405
Krzyżanowice	0,8368	0,9855	-0,3743	-0,7569	-0,2787
Nowa Wioska	2,1324	-1,4961	-0,0997	-3,2441	2,9576
Owsiszcze	4,6865	0,8336	-2,7394	-1,3710	-0,0737
Roszków	8,0920	-1,4961	-3,5734	-0,7387	0,5921
Rudyszwałd	-0,8475	-0,4769	1,5029	-1,8100	-0,0560
Tworów	-1,8407	0,5423	-1,3344	-0,3542	0,2684
Zabelków	0,9404	-1,4961	-0,0942	1,9747	-0,1950

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Krzyżanowice

Strefa	Gospodarcza	Środowiskowa	Przestrzenno-funkcjonalna			Techniczna
Obszar	Niski stopień przedsiębiorczości	Przekroczenie standardów powietrza	Niewystarczający stopień skanalizowania budynków mieszkalnych	Niewystarczający stopień skanalizowania budynków znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy	Niewystarczający stopień zwodociągowania budynków mieszkalnych	Niewystarczający dostęp do obiektów dostosowanych dla osób z niepełnosprawnością
Wskaźnik	Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze	Udział liczby źródeł ciepła wykorzystujących węgiel w ogólnej liczbie źródeł ciepła na danym obszarze	Udział liczby budynków mieszkalnych korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków lub podłączonych do sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych	Udział liczby budynków znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy korzystających z szamba w ogólnej liczbie budynków znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych	Udział liczby budynków użyteczności publicznej dostosowanych dla osób z niepełnosprawnością w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej
Bieńkowice	-0,3908	-3,1774	0,6502	0,0000	-0,0323	0,9307
Bolesław	0,8850	4,4455	0,6502	0,0000	0,5646	0,9307
Chałupki	0,5696	-0,5340	0,6502	0,7318	0,8042	-0,9773
Krzyżanowice	-0,6112	-0,0786	-1,2900	-1,9515	0,1914	-0,2618
Nowa Wioska	0,7188	3,4550	0,6502	0,0000	2,8732	0,2493
Owsiszcze	0,0172	-0,177	0,6502	0,7318	-0,3766	0,9307
Roszków	-0,3249	0,9554	0,6502	0,7318	-0,7094	0,9307
Rudyszwałd	1,6598	0,2600	-2,3385	0,7318	-0,4102	-1,7950
Tworków	0,3457	0,4539	0,0462	0,7318	-0,3131	-0,8864
Zabelków	-2,2162	0,1706	0,6502	0,0000	-0,5123	1,2714

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 25. Wykaz jednostek, które spełniają warunki obszaru zdegradowanego

Wyszczególnienie	Liczba wskaźników poniżej średniej gminy w sferze społecznej	Liczba wskaźników z negatywną sytuacją w strefach pozaspołecznych	Czy spełnia warunki obszaru zdegradowanego?	
Bieńkowice	2	2	0	NIE
Bolesław	4	5	1	TAK
Chałupki	6	4	1	TAK
Krzyżanowice	4	1	1	TAK
Nowa Wioska	4	4	1	TAK
Owsiszcze	3	4	0	NIE
Roszków	3	4	0	NIE
Rudyszwałd	4	3	1	TAK
Tworków	7	4	1	TAK
Zabełków	2	3	0	NIE

Źródło: Opracowanie własne

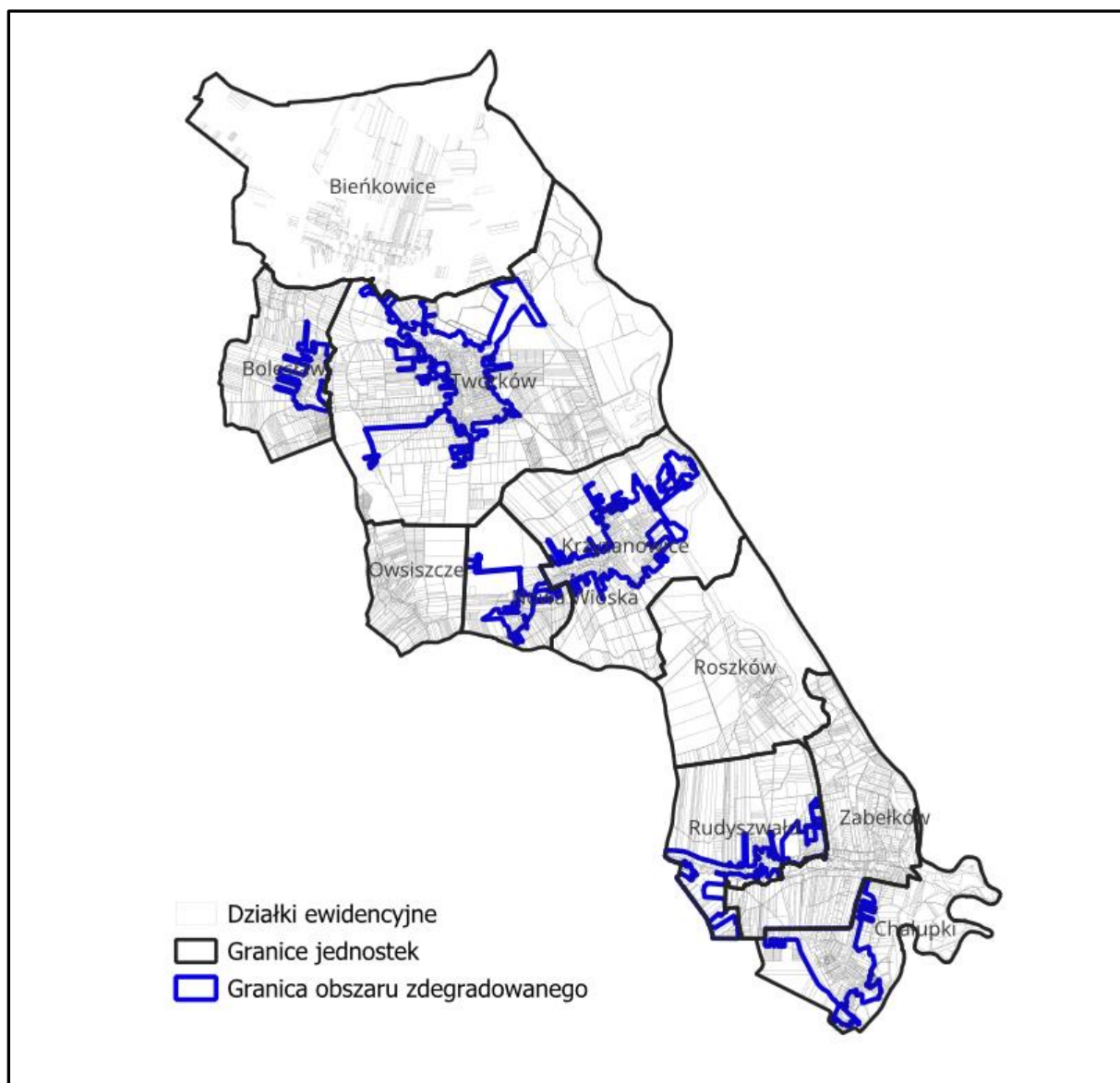
W każdej z jednostek, w której zidentyfikowano wysokie natężenie negatywnych zjawisk społecznych, współwystępują także negatywne zjawiska w co najmniej jednej z pozostałych stref, co pozwala na stwierdzenie w ich obrębie stanu kryzysowego. Na podstawie powyższej analizy obszarami zdegradowanymi na terenie gminy Krzyżanowice są jednostki: Bolesław, Chałupki, Krzyżanowice, Nowa Wioska, Rudyszwałd i Tworków.

Tabela 26. Charakterystyka obszaru zdegradowanego na tle gminy Krzyżanowice

Obszar zdegradowany	Liczba ludności [osoba]	Udział liczby ludności obszaru zdegradowanego w ogólnej liczbie ludności gminy [%]	Powierzchnia jednostki (ha)	Powierzchnia obszaru zdegradowanego (ha)	Udział powierzchni obszaru zdegradowanego w powierzchni gminy ogółem [%]	Sumaryczny ważony wskaźnik syntetyczny dla obszaru zdegradowanego
Jednostka Bolesław	468	4,34%	350	44,76	0,72%	-0,1667
Jednostka Chałupki	1 591	14,74%	440	129,33	2,08%	0,5275
Jednostka Krzyżanowice	1 932	17,90%	805	168,70	2,72%	-0,1828
Jednostka Nowa Wioska	321	2,97%	244	30,14	0,49%	0,2038
Jednostka Rudyszwałd	718	6,65%	475	109,27	1,76%	0,1543
Jednostka Tworków	2 613	24,21%	1 715	189,59	3,05%	0,1385
Razem	7 643	70,82%	4 029	671,79	10,82%	-

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 2. Wyznaczony obszar zdegradowany na terenie gminy Krzyżanowice

Źródło: Opracowanie własne

2.7 Potencjał i bariery obszaru zdegradowanego

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie kluczowych potencjałów i barier rewitalizacji na terenie gminy Krzyżanowice w podziale na strefę społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. Potencjały i bariery występują w kilku strefach ze względu na to, że jednocześnie wywierając wpływ na więcej niż jedną strefę.

Tabela 27. Kluczowe potencjały i bariery obszaru zdegradowanego na terenie gminy Krzyżanowice

Sfera	Potencjał	Bariery
Społeczna	<ul style="list-style-type: none"> — możliwość uzyskania pomocy społecznej w celu aktywizacji i integracji społeczności lokalnej, — możliwość podjęcia nauki w celu pozyskania wykształcenia wyższego niż gimnazjalne. 	<ul style="list-style-type: none"> — niechęć do zmiany, dostosowania się do norm społecznych i brak włączenia w życie społeczności części mieszkańców obszarów zdegradowanych, — bierność i apatia obecna w środowiskach dotkniętych bezrobociem, ubóstwem, niepełnosprawnością i innymi problemami społecznymi, — międzypokoleniowe przekazywanie negatywnych wzorców i zachowań w rodzinach z dysfunkcjami społecznymi, — przewaga postaw roszczeniowych nad chęcią korzystania z oferty aktywizującej w środowiskach dotkniętych różnymi formami wykluczenia, — starzenie się społeczeństwa, — zmniejszająca się liczba ludności.
Gospodarcza	<ul style="list-style-type: none"> — dobrze rozwinięta sieć dróg, która zapewnia dogodnie połączenia z innymi ośrodkami miejskimi, — potencjał tworzenia nowych podmiotów gospodarczych, które zapewnią miejsca pracy osobom bezrobotnym. 	<ul style="list-style-type: none"> — bierność i apatia obecna w środowiskach dotkniętych bezrobociem i problemami społecznymi, — niski stopień przedsiębiorczości mieszkańców, — wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym, co tworzy problem zapewnienia w przyszłości aktywnych na rynku pracy zasobów ludzkich.
Środowiskowa	<ul style="list-style-type: none"> — atrakcyjne walory turystyczne, — walory krajobrazowe sprzyjające osiedlaniu się. 	<ul style="list-style-type: none"> — ograniczone możliwości ekonomiczne mieszkańców w zakresie finansowania modernizacji infrastruktury technicznej budynków, w tym rozwiązania problemu niskiej emisji poprzez wymianę indywidualnych źródeł ciepła, — ryzyko przedostawania się nieczystości ze zbiorników bezodpływowych do wód i gleby.
Przestrzenno - funkcjonalna	<ul style="list-style-type: none"> — wystarczająco rozwinięta infrastruktura drogowa. 	<ul style="list-style-type: none"> — brak sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Krzyżanowice, — bardzo duża liczba budynków korzystających z szamba.
Techniczna	<ul style="list-style-type: none"> — większość budynków znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy w dobrym stanie technicznym. 	<ul style="list-style-type: none"> — niewystarczająca liczba budynków użyteczności publicznej dostosowanych dla osób z niepełnosprawnością, — wszystkie zabytki znajdujące się na terenie gminy określone jako zabytki w złym stanie technicznym.

Źródło: Opracowanie własne

Należy zauważyć, że część potencjałów i barier występuje wielokrotnie w poszczególnych sferach, co wynika z tego, że sfera społeczna, gospodarcza, przestrzenno – funkcjonalna, techniczna i środowiskowa są ze sobą ściśle powiązane.

Płaszczyzna środowiskowa ma znaczący wpływ na obszar zarówno społeczny, techniczny, jak i gospodarczy. Atrakcyjne tereny przyrodnicze, nieskażone przez działalność człowieka mają duże znaczenie dla osób poszukujących spokojnego miejsca zamieszkania. Środowisko ma także znaczący wpływ na płaszczyznę techniczną i gospodarczą. Dla sfery technicznej ważne są możliwości wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Uwarunkowania przyrodnicze oraz występujące formy ochrony przyrody decydują o możliwych formach prowadzenia działalności gospodarczej. Działania mające na celu poprawę sfery społecznej na terenie gminy Krzyżanowice w dalszej perspektywie przyczynią się do zwiększenia dochodów budżetowych, a tym samym do zwiększenia możliwości inwestycyjnych (zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej czy przestrzenno-funkcjonalnej). Sfera techniczna oraz przestrzenno – funkcjonalna oddziałują zarówno na sferę społeczną, jak i gospodarczą oraz środowiskową. Atrakcyjna przestrzeń publiczna, podstawowa infrastruktura techniczna i społeczna znacznie podnoszą zainteresowanie funkcją mieszkaniową i gospodarczą danego obszaru. Dobra kondycja infrastruktury technicznej przekłada się również na jakość środowiska naturalnego.

Wyżej wymienione obszary tematyczne są ze sobą również ściśle powiązane w kontekście zjawisk kryzysowych. Występowanie problemów w jednej sferze powoduje ich nawarstwianie się i utrwalanie w pozostałych obszarach. Niewystarczająca liczba podmiotów gospodarczych, brak miejsc pracy i niedostosowanie kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku przekłada się na bezrobocie, które jest przyczyną wielu bardzo niepokojących zjawisk społecznych (tj. dysfunkcji społecznych, przestępczości czy uzależnień), a także czynnikiem skutecznie ograniczającym popyt wewnętrzny. Długotrwałe występowanie tych zjawisk w konsekwencji wpływa bezpośrednio na wzrost wydatków na pomoc społeczną w zakresie likwidacji lub minimalizacji tych zjawisk, jak również na pogorszenie wizerunku i atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej gminy Krzyżanowice. To z kolei może powodować spadek liczby mieszkańców i liczby podmiotów gospodarczych. Równie ważne znaczenie mają problemy w sferze technicznej, przestrzenno – funkcjonalnej i środowiskowej. Zdegradowane środowisko naturalne, zły jakości oraz niedostateczna infrastruktura techniczna nie zachęcają do osiedlania się na danym terenie, jak również ograniczają możliwość rozwoju działalności gospodarczej i rolnictwa. Niniejsze uwarunkowania negatywnie oddziałują na sytuację finansową mieszkańców oraz gminy Krzyżanowice.

3. Obszar rewitalizacji

W związku z sytuacją, iż wyznaczony obszar zdegradowany na terenie gminy Krzyżanowice nie spełnia wymagania obszaru rewitalizacji z art. 10 pkt 2. ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2024 poz. 278). tj. obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy, jako obszar rewitalizacji wyznaczono jednostki, których sumaryczny wskaźnik syntetyczny przyjmuje wartość dodatnią.

Powyższa analiza pozwoliła na wyłonienie jednostek Chałupki, Nowa Wioska i Rudyszwałd, które na tle pozostałych obszarów wypadają najgorzej pod względem skali zdiagnozowanych problemów oraz ich pogłębiania się w czasie. W związku, iż wyznaczony obszar rewitalizacji nie stanowi jednego obszaru został on podzielony na podobszary, które stanowią jednostki powyższe jednostki osadnicze tj. podobszar Chałupki, podobszar Nowa Wioska oraz podobszar Rudyszwałd.

Należy pamiętać, iż obszar rewitalizacji powinien być wyznaczany na podstawie danych ilościowych, pokazujących najbardziej intensywną degradację. Do obszaru rewitalizacji włączono zatem jednostki, w których zdiagnozowano najwięcej problemów oraz wzięto pod uwagę ich potencjał pod względem możliwości przeprowadzenia skutecznej interwencji w ramach procesu rewitalizacji. W analizie jakościowej wyznaczenia obszaru rewitalizacji wzięto pod uwagę lokalizację danej jednostki, dostęp do infrastruktury i bazy lokalowej, w której będą mogły zostać przeprowadzone działania, liczbę mieszkańców, w tym liczbę osób dotkniętych różnymi problemami, którzy zostaną objęci wsparciem w ramach planowanych działań.

Ponadto przy wyznaczaniu obszaru rewitalizacji kierowano się występowaniem na danym terenie istotnych cech wskazujących na ich duży potencjał dla rozwoju lokalnego w ramach rewitalizacji.

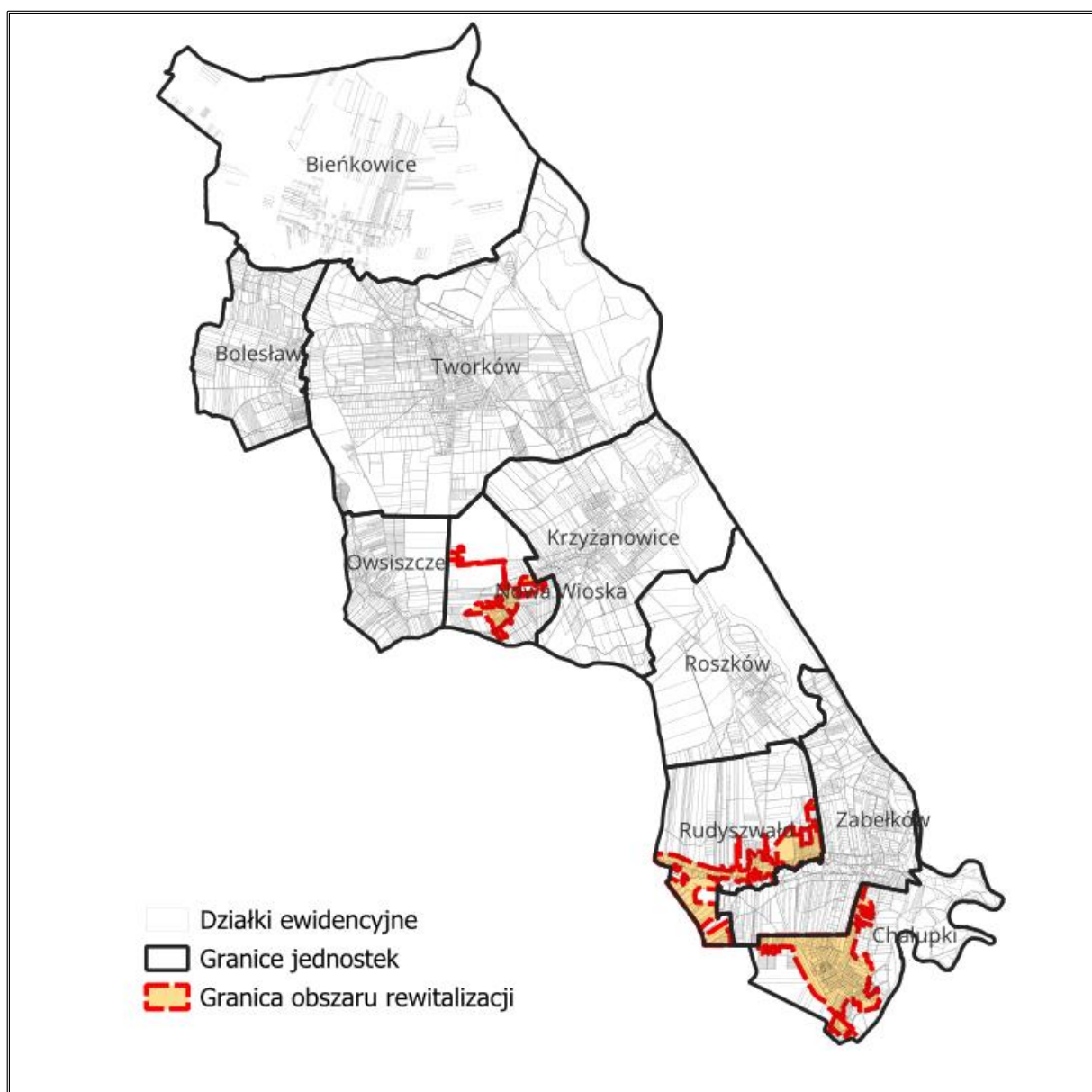
W poniższej tabeli przedstawiono liczbę ludności obszaru rewitalizacji na tle całej gminy Krzyżanowice.

Tabela 28. Charakterystyka obszaru rewitalizacji na tle gminy Krzyżanowice

Obszar rewitalizacji	Liczba ludności [osoba]	Udział liczby ludności obszaru rewitalizacji w ogólnej liczbie ludności gminy [%]	Powierzchnia obszaru rewitalizacji (ha)	Udział procentowy obszaru rewitalizacji w powierzchni gminy ogółem [%]
Podobszar Chałupki	1 591	14,74%	129,33	2,08%
Podobszar Nowa Wioska	321	2,97%	30,14	0,49%
Podobszar Rudyszwałd	718	6,65%	109,27	1,76%
Razem	2 630	24,37%	268,74	4,33%

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 3. Wyznaczony obszar rewitalizacji na terenie gminy Krzyżanowice

Źródło: Opracowanie własne

Załączniki

Załącznik 1. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na tle gminy Krzyżanowice – Arkusz A

Załącznik 2. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na tle gminy Krzyżanowice – Arkusz B

Załącznik 3. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na tle gminy Krzyżanowice – Arkusz C

Załącznik 4. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na tle gminy Krzyżanowice – Arkusz D

Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie	6
Tabela 2. Liczba ludności poszczególnych jednostek w 2022 roku	9
Tabela 3. Wykaz wskaźników wykorzystanych do analizy strefy społecznej	9
Tabela 4. Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym (kobiety 60 lat i więcej, mężczyźni 65 lat i więcej) w ogólnej liczbie ludności na danym obszarze	10
Tabela 5. Wskaźnik liczby osób wymeldowanych na 100 mieszkańców na danym obszarze	11
Tabela 6. Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym w ogólnej liczbie osób bezrobotnych na danym obszarze	12
Tabela 7. Udział liczby osób bezrobotnych długotrwale w liczbie osób bezrobotnych ogółem na danym obszarze	13
Tabela 8. Udział liczby osób z przesłanką o niepełnosprawności do korzystania z pomocy społecznej w ogólnej liczbie osób objętych pomocą społeczną na danym obszarze	14
Tabela 9. Udział liczby osób z przesłanką o ubóstwie do korzystania z pomocy społecznej w ogólnej liczbie osób objętych pomocą społeczną na danym obszarze	15
Tabela 10. Wskaźnik liczby przestępstw popełnionych na 100 mieszkańców na danym obszarze	16
Tabela 11. Wskaźnik liczby kolizji i wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	17
Tabela 12. Wskaźnik liczby Niebieskich Kart na 1 000 mieszkańców na danym obszarze	18
Tabela 13. Wskaźnik wykorzystany do analizy strefy gospodarczej na danym obszarze	18
Tabela 14. Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze	19
Tabela 15. Wskaźnik wykorzystany do analizy strefy środowiskowej	19
Tabela 16. Udział liczby źródeł ciepła wykorzystujących węgiel w ogólnej liczbie źródeł ciepła na danym obszarze	20
Tabela 17. Wykaz wskaźników wykorzystanych do analizy strefy przestrzenno-funkcjonalnej	20
Tabela 18. Udział liczby budynków mieszkalnych korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków lub podłączonych do sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych	21
Tabela 19. Udział liczby budynków znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy korzystających z szamba w ogólnej liczbie budynków znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy	22
Tabela 20. Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych	23
Tabela 21. Wskaźnik wykorzystany do analizy strefy technicznej	24
Tabela 22. Udział liczby budynków użyteczności publicznej dostosowanych dla osób z niepełnosprawnością w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej	24
Tabela 23. Zbiorcze zestawienie jednostek i występowanie w nich stanu kryzysowego	26
Tabela 24. Zbiorcze zestawienie wartości wskaźników syntetycznych osiągniętych przez poszczególne jednostki	29
Tabela 25. Wykaz jednostek, które spełniają warunki obszaru zdegradowanego	32
Tabela 26. Charakterystyka obszaru zdegradowanego na tle gminy Krzyżanowice	32
Tabela 27. Kluczowe potencjały i bariery obszaru zdegradowanego na terenie gminy Krzyżanowice	34
Tabela 28. Charakterystyka obszaru rewitalizacji na tle gminy Krzyżanowice	37
Rysunek 1. Podział gminy Krzyżanowice na jednostki	5
Rysunek 2. Wyznaczony obszar zdegradowany na terenie gminy Krzyżanowice	33
Rysunek 3. Wyznaczony obszar rewitalizacji na terenie gminy Krzyżanowice	37